

Výstavní aktivity Spolku pro Plumlovský zámek

V minulých letech byly péčí Spolku pro Plumlovský zámek vybudovány na zámku v Plumlově dvě dlouhodobé dosud instalované expozice keramiky. První z roku 2014 - **Moravská a západoslovenská lidová keramika ze soukromých sbírek** - prezentuje zhruba 120 kusů džbánů různých velikostí a tvarů, talířů, mís a kropenek. Druhá z roku 2015 - **V čem pekly buchty naše prababičky aneb keramické formy na pečení z 18. až 20. století ze soukromých sbírek** - je v rozsahu cca 200 exponátů. Obě kolekce budouv budoucnosti početně rozšiřovány dalšími zápůjčkami. Artefakty jsou umístěny v dobových vitrínách z konce 19. století, které se podařilo získat a zrestaurovat. Expozice proto vhodně zapadají do interiéru zámku, jsou laickou i odbornou návštěvnickou veřejností příznivě hodnoceny a mají pozitivní vliv na návštěvnost objektu. Kolekce keramických forem na pečení je navíc patrně jedinou veřejně přístupnou svého druhu a rozsahu v České republice.

Koncem června letošního roku instalovaná třetí expozice s názvem **Lidová keramická figurální kamnářská plastika ze soukromých sbírek** s oběma předchozími souvisí a na obě navazuje. Jedná se o keramické glazované plastiky zoomorfní (nejčastěji o lvy, orly a beránky), méně často antropomorfní (především postavy světců) a popřípadě raritně o kombinaci lidské a zvířecí figury. Tyto velmi vzácně se vyskytující doklady lidového uměleckého řemesla měly specificky zdobnou funkci, kdy bývaly umístovány na vrcholu sloupových kachlových kamen. Pocházejí vesměs z 19. století z moravského venkova. Jejich maximální rozměry kolísají mezi zhruba 15 až 50 cm. Dosud se podařilo ze soukromých sbírek zapůjčit a vystavit téměř čtyři desítky těchto plastik, přičemž počet exponátů organizátoři nepovažují z dlouhodobého výhledu za konečný. V současnosti volně vystavené artefakty budou brzy prezentovány opět v dobových výstavních vitrínách.

Výstava, nad níž převzala tradičně záštitu senátorka Božena Sekaninová, byla zahájena 25. června 2016. Paní senátorka se o činnost Spolku pro Plumlovský zámek zajímá, pozitivně zhodnotila výsledky této záslužné práce a popřála organizátorům mnoho dalších úspěchů v úsilí o propagaci tohoto objektu, které je zčásti spolufinancováno Olomouckým krajem. O vystaveném souboru kamnářské figurální plastiky promluvila PhDr. Alena Kalinová z Etnografického ústavu Moravského zemského muzea v Brně, která se touto problematikou dlouhodobě zabývá. Kolekci zhodnotila v kontextu českého muzejnictví jako reprezentativní a hodnou odborné pozornosti. Byla překvapena i rozsahem a variabilitou keramických forem na pečení i souborem moravské a západoslovenské lidové keramiky – expozic vybudovaných v letech 2014 a 2015. Autorem koncepce všech tří expozic je člen Spolku pro Plumlovský zámek, zkušený prostějovský obchodník se starožitnostmi a uměním, dlouholetý soudní znalec, viceprezident Asociace starožitníků ČR a starosta prostějovského Klubu historického a státopědného PhDr. Miroslav Macík. Oba posledně zmíněné subjekty se proto na záslužné práci na propagaci tohoto objektu aktivně podílejí a úzce spolupracují s vedením Města Plumlova a především s kastelánem zámku Pavlem Zástěrou, členem Spolku pro Plumlovský zámek a současně členem výboru Klubu historického a státopědného v Prostějově. Cílem tohoto snažení je zbudování muzea v druhém nadzemním podlaží zámku.

Rozvíjející aktivitou Spolku pro Plumlovský zámek a všech výše uvedených subjektů je organizování krátkodobých výstav. Jako první z nich byla též 25. června 2016 otevřena sezonní **Výstava české grafiky od počátku 20. století do současnosti**, která prezentovala na pět desítek prací různých formátů významných i regionálních umělců vytvořených

řadougrafických technik. Tuto výstavu zahájil olomoucký historik a teoretik výtvarného umění doc. PhDr. Josef Maliva.

Nejnáročnějším úkolem, který si Spolek pro Plumlovský zámek předsevzal, je projekt **Pamětní síně malíře a výtvarného pedagoga Aloise Doležela (1893 Prostějov – 1984 Praha)**. Ke třicátému výročí autorova úmrtí v roce 2014 Spolek uspořádá dlouhodobou výstavu jako první krok směřující k vytvoření pamětní síně tohoto výjimečného umělce, solitéra mezi českými výtvarníky své doby, který je znalci oceňován především pro silný filozofický náboj své tvorby. Podařilo se získat třicet šest autorových olejů a kreseb, které poskytli prostějovští soukromí vlastníci k dlouhodobé zápůjčce. Tyto obrazy jsou dosud umístěny v prostorách zámku. Díla Aloise Doležela jsou součástí sbírek řady institucí – mimo jiné Národní galerie v Praze, Vojenského historického ústavu a Muzea a galerie v Prostějově. Přesto je jediným Doleželovým na Prostějovsku trvale veřejně vystaveným obrazem mimo plumlovskou kolekci jen figurální kompozice Na vraku Anagny z roku 1924, která je k zhlédnutí v prvním patře prostějovské radnice. Tuto velkoformátovou olejomalbu v roce 2011 městu Prostějov darovala umělcova choť paní Libuše Doleželová. Dvacet dva z celkem třiceti šesti v Plumlově vystavených prací bylo zapůjčeno právě paní Libuší Doleželovou, která se velkoryse rozhodla tato díla Spolku pro Plumlovský zámek darovat. V současnosti je Spolek již jejich majitelem.

Členové Spolku také dlouhodobě, intenzivně a úspěšně jednají se synem a dalšími příbuznými umělce o možnosti získat k zápůjčce a v Plumlově vystavit další obrazy. Většina z nich je v současné době již převezena z muzea a obrazárny Špejchar v Želči u Tábora, kde byly po několika letech vystaveny. Zbývá přivést třináct největších pláten. Jedná se o celkem na pět desítek obrazů, o díla velkolepá nejen umělecky ale i rozměrově. Příbuzní umělce mají o spolupráci se Spolkem pro Plumlovský zámek zájem a přislíbili dlouhodobě zapůjčit obrazy k vystavení v prostorách zámku. Rámcově jsou zpracovány dohody o zápůjčce výtvarných děl mezi zapůjčitelí a Spolkem a o umístění obrazů mezi Spolkem a majitelem objektu Městem Plumlov. Průběžně se soustřeďují i dokumenty o životě, pedagogických a výstavních aktivitách umělce a na filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci je zadána na toto téma diplomová práce.

Dvacítka zapůjčených obrazů již byla odborně ošetřena a připravena k vystavení. Vernisáž této druhé části Doleželova výtvarného díla proběhla za zájmu veřejnosti v sobotu 15. října 2016.

Nevšední tvůrce Alois Doležel tak má prostřednictvím reprezentativní kolekce svých děl možnost navrátit se do rodného kraje. Důstojnou prezentaci jeho tvorby na zámku v Plumlově lze tak chápat i jako opožděnou satisfakci dosud v regionu opomíjenému rodákovi.

Obě hlavní letošní aktivity spolku významně finančně podpořil Olomoucký kraj.

Z předchozích řádků je snad dostatečně patrné, že si Spolek pro Plumlovský zámek za dva a půl roku své existence (založen v dubnu 2014) již vydobyl důstojné místo mezi subjekty propagujícími tento úžasný objekt, který má obrovský kulturní a společenský potenciál. Jeho členové však mají do budoucna řadu dalších plánů, kterými chtějí přispět ke zvýšení jeho atraktivnosti pro místní i návštěvnickou veřejnost.

(prosinec 2016)

Paní senátorka Božena Sekaninová 25. 6. 2016 při zahájení výstavy Lidová keramická figurální kamnářská plastika s PhDr. Miroslavem Macíkem.

Návštěvníci vernisáže 25. 6. 2016 (v popředí kastelán Pavel Zástěra).

PhDr. Alena Kalinová (Etnografický ústav Moravského zemského muzea v Brně) přiblížila návštěvníkům vernisáže 25. 6. 2016 i vývoj vytápění na moravském venkově.

Historik umění doc. PhDr. Josef Maliva zahájil 25. 6. 2016 Výstavu české grafiky.

Členové Spolku pro Plumlovský zámek v Želči u Tábora v dubnu 2016 před největším obrazem Aloise Doležela, který bude brzy umístěn na zámku v Plumlově (zleva Miroslav Macík, Pavel Zástěra a předseda Ladislav Burgr).

Paní Libuše Doleželová na vernisáži 13. 9. 2014 před svým portrétem, který vytvořil její manžel před více než čtyřiceti lety.

Pohled do expozice keramických forem na pečení při vernisáži 23. 5. 2015.

Výstavu moravské a západoslovenské lidové keramiky zahájil předseda Spolku pro Plumlovský zámek Mgr. Ladislav Burgr (1. 8. 2014).

Ze zahájení výstavy druhé části výtvarného díla Aloise Doležela 15. 10. 2016.